

Právne aktuality

Bulletin máj 2009

Obsah:

1. Slovenská republika
  - 1.1. Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve
  - 1.2. Novela zákona o ochrane svedkov
  - 1.3. Európsky dohovor o odškodňovaní obetí násilných trestných činov
  - 1.4. Novela zákona o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov
  - 1.5. Novela zákona o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí
  - 1.6. Novely vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR k poistnému na verejné zdravotné a ročné zúčtovanie
  - 1.7. Nová vyhláška Protimonopolného úradu SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach oznámenia koncentrácie
  - 1.8. Novela vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb
2. Európska únia
  - 2.1. Europol
  - 2.2. Zmena nariadenia, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva
  - 2.3. Smernica o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľa
  - 2.4. Smernica o právnej ochrane počítačových programov
  - 2.5. Smernica Európskeho parlamentu a Rady o používaní geneticky modifikovaných mikroorganizmov v uzavretých priestoroch

1. Slovenská republika

1.1 Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve

Dňa 27.05.2009 bol uverejnený v Zbierke zákonov nový zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom

poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“). Zákon nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia, avšak niektoré jeho ustanovenia sa stanú účinnými až ku dňu 01.01.2010. Tento zákon predstavuje zásadnú reformu štruktúry distribúcie finančných produktov a finančného poradenstva, keďže vytvára jednotnú platformu pre celý finančný trh na Slovensku. Hlavným cieľom tejto úpravy je zaistenie adekvátnej úrovne ochrany spotrebiteľov na finančnom trhu. Zákon upravuje zásadné pravidlá pre jednanie so zákazníkmi v rámci sprostredkovaného predaja finančných produktov a služieb a pri poskytovaní finančného poradenstva. Zákon primárne smeruje na reguláciu distribučných a poradenských sietí a nevzťahuje sa na sprostredkovateľskú a poradenskú činnosť vykonávanú zamestnancami finančných inštitúcií, na ktoré sa vzťahujú porovnateľné pravidlá jednania zo zákazníkmi. Zákon vymedzuje všeobecne činnosť sprostredkovania na finančnom trhu a finančné poradenstvo. Pre každú z týchto činností zákon stanovuje rozsiahle požiadavky, ktoré je nutné dodržiavať zo strany poskytovateľov týchto služieb. Zákon taktiež stanovuje podrobné organizačné predpoklady pre činnosť sprostredkovateľov a poradcov a podmienky pre získanie príslušného povolenia od NBS vrátane požiadaviek na odbornú kvalifikáciu. Zákon upravuje rovnako podmienky pre výkon dohľadu nad činnosťou sprostredkovateľov a poradcov zo strany NBS vrátane opatrení k náprave a prípadných sankcií.

1.2 Novela zákona o ochrane svedkov

Dňa 26.05.2009 bol v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnený zákon č. 180/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov (ďalej len „**novela zákona**“). Táto novela zákona nadobudla účinnosť dňa 01.06.2009. Cieľom tejto novely zákona bolo prijatie legislatívnych úprav, ktoré vychádzajú z potreby riešenia konkrétnych problémov pri výkone programu ochrany svedka vyplývajúcich z doterajšej praxe. Novelou zákona sa predovšetkým spresňujú podmienky začatia vykonávania programu ochrany, opätovného predkladania návrhov na zaradenie do programu ochrany a rozšírenia podmienok zániku programu ochrany svedka. Dôležitým prvkom je predkladanie návrhov na zaradenie do programu ochrany, resp. neodkladných opatrení vyšetrovateľom s písomným súhlasom prokurátora. Zároveň dochádza k sprehl'adneniu procesu ukončenia vykonávania programu ochrany a rozšíreniu možností podania návrhu na odstúpenie od ochrannej dohody o prípad, kedy svedok úmyselne zamlčal skutočnosti, ktoré mali podstatný význam pre rozhodnutie komisie o jeho zaradení do programu ochrany. V prípade, že odstúpi od ochrannej dohody chránený svedok, uvedie to v písomnom oznámení a vo všetkých ďalších prípadoch rozhoduje o návrhoch komisia. Na základe tejto novely zákona je odstúpenie od ochrannej dohody jedným z dôvodov zániku programu ochrany. Druhý dôvod je ak chránený svedok zomrel alebo bol súdom vyhlásený za mŕtveho. V prvom prípade sa vyhotoví zápisnica, v ktorej sa uvedie dátum skončenia vykonávania programu ochrany a v prípade, že chránený svedok zomrel alebo bol súdom vyhlásený za mŕtveho, útvár túto skutočnosť vyznačí v spise.

1.3 Európsky dohovor o odškodňovaní obetí násilných trestných činov

Dňa 06.05.2009 bolo v Zbierke zákonov uverejnené oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 162/2009 Z. z. – Európsky dohovor o odškodňovaní obetí násilných trestných činov (ďalej len „**dohovor**“). Tento

dohovor nadobudne platnosť pre Slovenskú republiku dňa 01.07.2009. Účelom tohto dohovoru je zabezpečenie vytvárania užšej spolupráce medzi členskými štátmi Rady Európy v oblasti spravodlivosti a sociálnej solidarity vo vzťahu k osobám poškodeným úmyselnými trestnými činmi a zavedenie alebo rozvíjanie systému odškodňovania týchto obetí štátom, na ktorého území boli tieto trestné činy spáchané, a to najmä v prípadoch, kedy je páchatel' trestného činu neznámy. Nárok na odškodnenie štátom, na ktorého území bol spáchaný konkrétny trestný čin môžu podľa tohto dohovoru uplatniť jednak občania štátu, ktorý pristúpil k dohovoru alebo občania všetkých členských štátov Rady Európy, ktorí majú trvalý pobyt v štáte, na ktorého území bol spáchaný trestný čin, pričom odškodnenie musí pokryť aspoň ušlý zisk, výdavky na liečbu a hospitalizáciu, výdavky na pohreb alebo ušlé výživné. Dohovor počíta aj s možnosťou zníženia alebo zamietnutia odškodnenia, a to v závislosti od správania poškodeného alebo žiadateľa ako pred trestným činom, tak aj počas neho alebo po ňom, prípadne v závislosti od spôsobenej ujmy alebo smrti. Slovenská republika ako zmluvná strana tohto dohovoru využila možnosť uplatniť výhradu a vyhlásila, že dohovor bude uplatňovať len na osoby, ktoré nie sú občanmi členských štátov Európskej únie. K prijímaniu a vybavovaniu žiadostí o pomoc je oprávnené Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

1.4 Novela zákona o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov

Dňa 28.05.2009 bol uverejnený v Zbierke zákonov zákon č. 188/2009, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 280/2006 Z. z. o povinnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov v znení zákona č. 653/2007 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**novela zákona**“), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.06.2009. Novela zákona v porovnaní

s doterajšou právnou úpravou, okrem iného, novo (i) ustanovuje požiadavky, ktoré musí splniť fyzická osoba alebo právnická osoba, ak požaduje registráciu ako školiace stredisko na vykonávanie kurzov základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku vodičov, (ii) ustanovuje požiadavky na vzdelanie lektorov, prostredníctvom ktorých školiace stredisko zabezpečí vykonávanie kurzov základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku, (iii) ustanovuje technické požiadavky na špeciálne autocvičisko, na ktorom by sa mali uskutočňovať praktické jazdy v rámci pravidelného výcviku vodičov, (iv) ustanovuje podmienky na vykonávanie skúšky po skončení kurzov základnej kvalifikácie, (v) novo upravuje jednotný vzor kvalifikačnej karty vodiča a (vi) obsahuje viaceré legislatívno-technické a ďalšie úpravy, ktorých potrebu si vyžiadala nejednotná aplikácia niektorých ustanovení uvedených zákonov v praxi.

1.5 Novela zákona o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí

Dňa 22.05.2009 bol uverejnený v Zbierke zákonov SR zákon č. 170/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 2/2005 Z. z. o s posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**novela zákona**“). Novela zákona nadobudne účinnosť dňom 01.08.2009. Touto novelou zákona bola upravená povinnosť fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, ktoré prevádzkujú zariadenia spôsobujúce hluk na území aglomerácie, poskytnúť na základe písomného vyžiadania obce s najväčším počtom obyvateľov v aglomerácii údaje potrebné na vypracovanie strategických hlukových máp, ktoré súvisia s prevádzkou ich zariadení, a to najneskôr do 60 dní od doručenia ich žiadosti, pričom obce s najväčším počtom obyvateľov v aglomerácii sú povinné tieto údaje vyžiadať najneskôr 13 mesiacov pred uplynutím lehoty do 30.06.2012. V praxi

bude mať táto novela zákona za následok zvyšovanie nárokov na rozpočet obcí zabezpečujúcich vypracovanie strategických hlukových máp a akčných plánov ochrany pred hlukom podľa zákona č. 2/2005 Z. z. Tieto finančné prostriedky môžu však obce získavať zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

1.6 Novely vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR k poistnému na verejné zdravotné poistenie a ročné zúčtovanie

Dňa 16.05.2009 bola v Zbierke zákonov uverejnená a zároveň nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 169/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 239/2006 Z. z. o podrobnostiach o vykazovaní preddavkov na poistné na verejné zdravotné poistenie, o ročnom zúčtovaní poistného a povinnostiach pri ročnom zúčtovaní poistného (ďalej len „**vyhláška**“). Zmena vyhlášky spočívala najmä v potrebe premeny hodnôt uvedených v slovenskej mene na menu euro.

1.7 Nová vyhláška Protimonopolného úradu SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach oznámenia koncentrácie

Dňa 30.05.2009 bola uverejnená v Zbierke zákonov nová vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 204/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach oznámenia koncentrácie (ďalej len „**Vyhláška**“). Vyhláška nadobudla účinnosť dňa 15.06.2009. Oproti pôvodnej úprave bolo do novej Vyhlášky zapracované všeobecné ustanovenie o náležitostiach oznámenia koncentrácie, ktoré sa zaoberá náležitosťami listín a podkladov predkladaných spolu s oznámením koncentrácie.

V rámci týchto všeobecných ustanovení sa okrem iného rieši prípad, kedy súčasťou oznámenia koncentrácie nie sú originály listín a podkladov. V takom prípade má

oznamovateľ možnosť predložiť čestné vyhlásenie o pravdivosti a úplnosti fotokópií originálov týchto listín a podkladov, ktorého znenie je uvedené v prílohe Vyhlášky. Ďalej je vo Vyhláške vyriešená otázka jazyka oznámenia a jeho príloh, pričom za určujúci jazyk sa považuje slovenský jazyk. Ak preto nie je Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky predložený úradne overený preklad predkladaných informácií a podkladov do slovenského jazyka, môže oznamovateľ predložiť aj úradne neoverený preklad týchto informácií a podkladov, pričom za úplnosť a pravdivosť týchto informácií a podkladov nesie zodpovednosť oznamovateľ. Zásadným účelom tejto Vyhlášky je doplnenie a skonkretizovania niektorých ustanovení pôvodnej vyhlášky a zosúladienie ustanovení o náležitostiach oznámenia koncentrácie s novými ustanoveniami zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov, ktorý bol zmenený a doplnený zákonom č. 165/2009 Z. z.. Podľa novej Vyhlášky opis koncentrácie musí, okrem iného, obsahovať, ak ide o koncentráciu formou ponuky na prevzatie cenných papierov, čestné vyhlásenie, či ponuka na prevzatie má podporu predstavenstiev, dozorných rád účastníkov koncentrácie, prípadne iných orgánov právne zastupujúcich účastníka koncentrácie.

1.8 Novela vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb

Dňa 01.06.2009 nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 209/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších

predpisov (ďalej len „**novela vyhlášky**“). Novela vyhlášky priniesla radu zmien, ktoré sa dotýkajú tarifnej a paušálnej odmeny advokátov za poskytovanie právnych služieb. Vo vzťahu k tarifnej odmene za zastupovanie bola zavedená tarifná hodnota vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práv duševného vlastníctva, a to ako pre prípady, kedy sa žiada alebo nežiada náhrada nemajetkovej ujmy. Novela vyhlášky rozširuje počet prípadov, kedy je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jedna trinásťnásť výpočtového základu o prípady, kedy je klientom spotrebiteľ a ide o zastupovanie v spore zo spotrebiteľskej zmluvy alebo fyzická osoba a predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je určená alebo slúži na bývanie. Novelou vyhlášky bola vypustená možnosť zvýšiť základnú sadzbu tarifnej odmeny na trojnásobok, ak v rámci poskytovania právnej služby ide o úkony mimoriadne ťažké, časovo náročné, vyžadujúce si znalosť cudzieho práva alebo znalosť cudzieho jazyka. V súvislosti so zastupovaním osôb v materiálnej núdzi boli zavedené paušálne odmeny, ktoré podľa novely vyhlášky vypláca centrum právnej pomoci. Tieto paušálne odmeny v plnom rozsahu nahradili tarifné odmeny advokáta za zastupovanie osôb v materiálnej núdzi. Pokiaľ boli úkony právnej služby vykonané pred nadobudnutím účinnosti novely vyhlášky, patrí advokátovi odmena podľa doterajších predpisov.

2. Európska únia

2.1 Europol

Vzhľadom na to, že Dohovor o zriadení Európskeho policajného úradu (ďalej len „**dohovor o Europole**“) bol predmetom niekoľkých zmien a doplnení zakotvených v troch protokoloch, ktoré nadobudli účinnosť po zdĺhavom procese ratifikácie, prijala dňa 06.04.2009 Rada Európskej únie rozhodnutie o zriadení Europolu (ďalej len „**Rozhodnutie Rady**“) uverejnené v Úradnom vestníku EÚ dňa 15.05.2009, ktorým sa nahrádzajú ustanovenia dohovoru o Europole. V zmysle tohto Rozhodnutia Rady sa Europol považuje za právneho nástupcu Europolu zriadeného dohovorem o Europole. Cieľom Europolu je poskytovať pomoc a podporu činnostiam vykonávaným príslušnými orgánmi členských štátov, vzájomná spolupráca týchto orgánov pri predchádzaní organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a iným závažným formám trestnej činnosti, ktorá sa týka dvoch alebo viacerých členských štátov, a v boji proti takýmto činnostiam. Do rozsahu pôsobnosti Europolu spadá organizovaná trestná činnosť, terorizmus a iné závažné formy trestnej činnosti, ktoré sú špecifikované v Rozhodnutí Rady a ktoré sa týkajú dvoch alebo viacerých členských štátov takým spôsobom, že si vyžadujú spoločný prístup členských štátov v závislosti od rozsahu, závažnosti a následkov takejto trestnej činnosti. Rozhodnutie Rady, okrem iného, vymedzuje hlavné úlohy Europolu, medzi ktoré patrí najmä zhromažďovanie a analyzovanie informácií, spolupráca s príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov v konkrétnych prípadoch, vypracúvanie odhadov hrozieb, strategických analýz v súvislosti s organizovanou trestnou činnosťou.

2.2 Zmena nariadenia, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva

Dňa 21.05.2009 bolo uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie nariadenie Komisie (ES) č. 414/2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2454/93, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva. Účelom tejto zmeny je zavedenie alternatívnej verzie tranzitného dokladu v papierovej podobe v prípadoch, ak osoba podávajúca colné vyhlásenie nemôže predložiť colným orgánom údaje predbežného colného vyhlásenia o vstupe a výstupe s použitím bežných počítačových postupov, pretože počítačový systém colných orgánov alebo elektronická aplikácia osoby podávajúcej deklaráciu nie sú funkčné.

2.3 Smernica o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľa

Dňa 01.05.2009 bola v Úradnom vestníku Európskej únie uverejnená smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23.04.2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (ďalej len „**smernica**“). Jedným z hlavných cieľov tejto smernice je zastavenie praktík, ktoré sú podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov protiprávne, v rozpore so záujmami spotrebiteľov a ktoré vyvolávajú účinky v inom členskom štáte, než v ktorom majú svoj pôvod. Takéto prenesenie účinkov alebo zdroja protiprávných praktík do inej krajiny za účelom zneefektívnenia všetkých foriem uplatňovania práva môže narušiť riadne fungovanie vnútorného trhu a hospodárskej súťaže a zmenšiť dôveru spotrebiteľa vo vnútorný trh. Na základe tejto smernice každý členský štát preto vykoná opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby v prípade neoprávneného zásahu pochádzajúceho z tohto členského štátu mohol každý oprávnený subjekt (t.j. nezávislé orgány alebo organizácie, ktorých

účelom je ochrana záujmov spotrebiteľov) z iného členského štátu, kde sú záujmy chránené týmto oprávneným subjektom postihnuté týmto neoprávneným zásahom, obrátiť sa na príslušný súd alebo správny orgán na základe predloženia zoznamu oprávnených subjektov, vypracovaného Komisiou podľa údajov poskytnutých jednotlivými členskými štátmi. Súdny alebo správny orgán prijímajú tento zoznam ako dôkaz spôsobilosti oprávneného subjektu na právne úkony bez ohľadu na svoje právo preskúmať, či účel oprávneného subjektu ho oprávňuje začať konanie v konkrétnom prípade.

2.4 Smernica o právnej ochrane počítačových programov

Z dôvodu, že obsah smernice Rady 91/250/EHS zo 14.05.1991 o právnej ochrane počítačových programov bol niekoľkokrát zmenený a doplnený, prijal Európsky parlament a Rada EÚ dňa 23.04.2009 novú kodifikovanú smernicu 2009/24/ES o právnej ochrane počítačových programov (ďalej len „**nová smernica**“). Účelom tejto novej smernice je odstránenie nejasností, ktoré so sebou niekoľkokrát modifikovaná smernica priniesla, sprehľadnenie právnej úpravy chrániacej počítačové programy ako výsledku duševnej činnosti ich autorov a najmä odstránenie rozdielov v právnej ochrane počítačových programov, poskytovanej právnymi poriadkami členských štátov, ktoré majú negatívne účinky na fungovanie vnútorného trhu v tejto oblasti.

2.5 Smernica Európskeho parlamentu a Rady o používaní geneticky modifikovaných mikroorganizmov v uzavretých priestoroch

Európsky parlament a Rada prijali dňa 06.05.2009 smernicu 2009/41/ES

o používaní geneticky modifikovaných organizmov v uzavretých priestoroch (ďalej len „**smernica**“), ktorej cieľom je v praxi uplatniť zásadu prevencie vo vzťahu k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia a ochrane ľudského zdravia. Smernica bola uverejnená v Úradnom vestníku Európskej únie dňa 21.05.2009. Na základe tejto smernice by sa používanie geneticky modifikovaných mikroorganizmov (ďalej len „**GMM**“) malo uskutočňovať tak, aby sa obmedzili ich možné negatívne dôsledky na ľudské zdravie a životné prostredie a bol zabezpečený rozvoj biotechnológie vo všetkých členských štátoch EÚ. Za účelom zabezpečenia týchto cieľov stanovuje táto smernica spoločné opatrenia pre používanie GMM v uzavretých priestoroch s ohľadom na ľudské zdravie a životné prostredie. Tieto opatrenia, ku ktorým sú povinné členské štáty EÚ, spočívajú najmä v presnom stanovení podmienok, ktoré je potrebné splniť, aby mohli byť GMM používané v uzavretých priestoroch, v rôznych preventívnych opatreniach a postupoch príslušných orgánov členských štátov v prípade havárie.

Advokátska kancelária BBH Slovensko, s.r.o. dlhodobo poskytuje svojim klientom právne poradenstvo v rôznych oblastiach práva. V rámci svojich služieb ponúka tiež základný informačný servis o najvýznamnejších aktualitách.

Bulletin BBH je určený len ako všeobecná informácia o niektorých dôležitých novinkách a udalostiach v rôznych oblastiach práva. Jeho obsah nie je právnym poradenstvom, ani odporúčaním k určitému postupu v konkrétnej situácii.

V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o individuálne poradenstvo alebo konzultáciu nás neváhajte kontaktovať na nižšie uvedenej adrese.

BBH Slovensko, s.r.o.
Gorkého 3
811 01 Bratislava
Slovenská republika
IČO: 36 713 066
Okresný súd Bratislava I, oddiel Sro, vl. č. 43677/B
Tel.: 02/20861020 - 21
Fax: 02/20861022
E-mail: office@bbh.sk
Web: www.bbh.sk